

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobce: **M. Y.**
zastoupený advokátem JUDr. Vitem Biolkem, MBA LL.M.
sídlem Bohuslava Martinů 1038/20, 500 02 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2023, č. j. OAM-119/LE-BA05-VL14-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2023, č. j. OAM-119/LE-BA05-VL14-2022, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobci neuděluje.

II. Argumentace žalobce a žalovaného

2. Žalobce v žalobě namítl, že v Turecku mu hrozí pronásledování od protureckých klanů, které jsou pod ochranou vlády. Jeden z těchto klanů vynesl nad jeho osobou „rozsudek smrti“ a je reálné riziko, že v případě žalobcova návratu do země původu bude tento „rozsudek“ bez dalšího vykonán. U státních orgánů se žalobce ochrany nedomůže. Žalobce je navíc kurdské národnosti a on i jeho rodina jsou aktivní v politickém životě. Argumentace žalovaného, že žalobce nevyužil možnosti obrátit se na státní orgány, tak není namístě. Turecká vláda potlačuje práva kurdské menšiny a zastrašováním, pronásledováním a vězněním se snaží zlikvidovat politická prokurdská uskupení. Členům těchto uskupení, kteří jsou aktivní v politickém životě, hrozí spíše nelidské zacházení, než že by jim vládou měla být poskytována ochrana.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval, že žaloba jen obecně nesouhlasí s jeho závěry, aniž by s nimi konkrétně polemizovala. Žalobce ale neprokázal, že by byl v zemi původu pronásledován kvůli uplatňování politických práv a svobod. Trest odnětí svobody žalobce dostal z důvodu účasti na vraždě a nošení zbraně bez povolení. Nejednalo se o politicky motivovaný rozsudek. Žalobce dále poukazoval na problémy mezi kurdskými klaney. Znepřátelený klan měl nad žalobcem vynést „rozsudek smrti“ a žalobce se musel od roku 2013 skrývat. Takto popsané skutečnosti ale dle žalovaného nedávají smysl.
4. V doplnění žaloby žalobce uvedl, že žalovaný se dostatečně nezabýval tím, zda žalobce vyvíjel politickou činnost. Neptal se jej například na to, zda se účastnil shromáždění politické strany HDP. Ptal se jej na organizační strukturu strany, která ale bude přísně strážena. Žalovaný dále dostatečně nezkoumal naplnění jednotlivých podmínek ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu – a to konkrétně odůvodněnosti strachu z pronásledování, zda hrozící újma dosahuje intenzity pronásledování, zda ochrana v zemi původu selhala a zda je žalobce pronásledován z azylově relevantních důvodů.

III. Soudní jednání

5. Během jednání konaného dne 13. 9. 2023 zástupkyně žalobce shrnula důvody, pro které žalobce žádá o mezinárodní ochranu. Důvodem je jeho historie jakožto člena politické strany HDP. Napadené rozhodnutí považuje za vnitřně rozporné, neúplné a nereflektující situaci v zemi původu. Z podkladů plyne, že politická strana HDP se jako jediná otevřeně profiluje jako prokurdská a z tohoto důvodu se stává terčem četných restrikcí a kriminalizačních kroků ze strany režimu. Tyto skutečnosti žalovaný nereflektoval. Vznášela rovněž námitku nepřesného tlumočení, neboť z 13 položených otázek byla odpověď na 11 z nich zachycena chybně a z tohoto důvodu žalobce žádal o přečtení a snažil se výpověď doplnit.
6. Pověřená pracovnice žalovaného uvedla, že žalobci byl ustanoven tlumočník z jazyka tureckého a žalobce prohlásil, že si s tlumočníkem bez problému rozumí. Přetlumočení výpovědi je standardním postupem správního orgánu. Žalobce na základě tohoto postupu některé odpovědi upravil, jinak ale další námitky nevznášel. K postavení politické strany HDP předložila zprávu Ministerstva vnitra ze dne 15. 11. 2022, z níž plyne, že vedoucí představitelé této strany mohou být pronásledováni, avšak řadových členů se systematická perzekuce nedotýká.
7. Soud následně provedl důkaz žalobcem předloženou listinou v tureckém jazyce (jejíž obsah přeložila přítomná tlumočnice). Listina byla vydána Nejvyšším státním

zastupitelstvím Turecké republiky a plyne z ní, a že žalobce byl k lednu roku 2022 členem místní organizace politické strany HDP. Dále soud provedl důkaz listinou, kterou při jednání přeložil žalovaný. Jde o zprávu OAMP Ministerstva vnitra ze dne 15. 11. 2022, Turecko: Lidově demokratická strana HDP, která shrnuje historii této strany a její aktuální pozici v Turecku, včetně poukazu na dlouhodobé represe ze strany režimu.

8. Žalobce v rámci účastnického výslechu odkázal na incidenty, které se odehrály vůči příslušníkům strany HDP a kurdské menšiny. K těmto událostem došlo v roce 2022 a byly důvodem, proč žalobce utekl. Sám žalobce byl příslušníky armády odveden do lesa, kde mu vyhrožovali, ať zemi opustí, nebo ať přestane být aktivní v rámci politické strany. Stejně tak vyhrožovali i jeho otci a strýci, kterého zastřelili. Jeho otec byl mučen policií či vojáky, měl zraněné oko a nyní je slepý. Má rovněž trvale poškozenou ruku. Žalobce dostal strach, že by se mu mohlo stát něco podobného. V Turecku se nelze domoci ochrany proti takovému jednání a žalobci tak nezbylo nic jiného, než ze země utéct. Tyto skutečnosti uvedl již ve správním řízení, nebyly ovšem zaprotokolovány. Současné platí jeho obavy z kurdského klanu, které rovněž vznesl v žalobě. Žalobce také uvedl, že žádný z tlumočnicků ve správním řízení, až na tlumočnicka kurdské národnosti, netlumočil správně.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Při posuzování věci měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“*. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem.
10. Žalobce je státním příslušníkem Turecké republiky. Z předloženého správního spisu plyne, že posledním místem pobytu žalobce v zemi původu bylo město Nusaybin. Žalobce se hlásí ke kurdské národnosti a je muslim - sunnita. Je členem Lidově demokratické strany (HDP) jako jeho celá rodina. Má čtyři děti, které žijí v Turecku, a je rozvedený.
11. Důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu, podrobně vyložil při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a v pohovoru. Uvedl, že v Turecku funguje klanový systém. V místě jeho bydliště se nachází dva kmeny - jeden podporující politickou stranu HDP a druhý provládá, mezi nimiž došlo ke konfliktu, při kterém zemřelo hodně lidí. Žalobce je členem klanu s názvem Pinarali, který podporuje politickou stranu HDP, a proti němu stojí jiné klany, které naproti tomu podporují turecké strany. Žalobce byl odsouzen k 12,5 rokům vězení z důvodu spolupráce

s politickou stranou HDP. Ve vězení strávil 8 let, neboť byl podmíněně propuštěn. Jeho otec byl mnohokrát zadržen, mučen a byl také odsouzen. Bratr žalobce byl odsouzen na 24 let a ve vězení je nyní už 17 let. Podle žalobce jej chce druhý zneprátený kmen zabít a vydal „rozsudek smrti“ na jeho jméno. Po útěku žalobce ze země původu se zaměřili na starší syny, kteří se nyní skrývají. Dále uvedl, že klany neuznávají stát a mají vlastní pravidla. Pokud kmen vydá rozhodnutí, má stejnou váhu jako rozhodnutí státu. Do doby útěku z Turecka se schovával a nenechal se chytit. Žalobce chtěl zachránit svůj život a nechtěl být v situaci nadále zapleten. Doplnil rovněž, že nyní byl vydán „rozsudek smrti“ také na jeho dva syny.

12. Žalobce se domnívá, že žalovaný nesprávně posoudil, zda v jeho případě nejsou naplněny důvody pro udělení azylu především dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Konkrétně se nedostatečně zabýval tím, zda žalobce uplatňoval politická práva a svobody. Nezajímal se například o výkon práva shromažďovacího, neboť se nedotazoval na jeho účast na shromážděních politické strany. Pouhá skutečnost, že nezná přesnou organizační strukturu strany, pak neznamena, že není politicky aktivní a nepodílí se na činnosti této strany [§12 písm. a) zákona o azylu].
13. Ve vztahu k důvodům pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu žalovaný rovněž postupoval nesprávně, neboť se zaměřil na posouzení především předchozího pronásledování. Své závěry opřel o zprávu Ministerstva vnitra, z níž však vybral pouze určité pasáže, čímž zcela přetrhal významové linie textu a dospěl k zavádějícím závěrům. V případě nutnosti návratu do země původu panují důvodné obavy, že žalobce bude zabit klanem podporovaným provládními politickými stranami. Ochrany státních orgánů se z toho důvodu nedomůže, jelikož klan, který proti němu vystupuje, je přímo navázán na proturecké politické strany.
14. Žalobce dále při soudním jednání konaném dne 13. 9. 2023 sdělil nové skutečnosti, které neuváděl ve správním řízení. Jedná se o tvrzení žalobce, že jej příslušníci armády odvěkli do lesa, kde mu vyhrožovali, ať zemi opustí, nebo ať přestane být aktivní v rámci politické strany. S tím souvisí také při jednání vznesená námitka nesprávného tlumočení. Žalobce tvrdil, že tyto skutečnosti sdělil mimo jiné při pohovoru, avšak z důvodu vadného tlumočení nebyly zaprotokolovány.
15. Ačkoli si je krajský soud vědom povinnosti provést „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky“ podle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, tato povinnost není absolutní, jestliže žadatel mohl uvést určitá tvrzení již ve správním řízení.
16. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 - 32, „[v] případě přímého účinku čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU by povinností krajského soudu bylo přezkoumat skutkovou i právní stránku případu ve věci mezinárodní ochrany ke dni svého rozhodnutí. Žadatel o mezinárodní ochranu má však též primárně povinnost uvést v řízení před správním orgánem všechny skutečnosti, které jsou mu známy a které mohou být relevantní z hlediska možného udělení mezinárodní ochrany, a dát příležitost správnímu orgánu, aby o takto přednesených důvodech jeho žádosti kvalifikovaně rozhodl. Krajský soud se v projednávané věci nezabýval skutečnostmi, které stěžovatel nově uvedl až při jednání před krajským soudem a přitom je, vzhledem k jejich obsahu, mohl uvést již v řízení před žalovaným. [...] Nejvyšší správní soud po prostudování spisového materiálu konstatuje, že stěžovatel tato tvrzení bez pochybností mohl uvést již v řízení před žalovaným, neboť se jedná o skutečnosti, které nastaly až v průběhu

správního řízení, a musely být stěžovateli při podání žádosti o mezinárodní ochranu známy. Neuvedl-li stěžovatel v řízení před správním orgánem posuzujícím jeho žádost všechny relevantní skutečnosti, neumožnil mu je kvalifikovaně posoudit a učinit součástí rozhodnutí, musí nést riziko v podobě zamítavého rozhodnutí. Povinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztržštění vylíčení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.“

17. V rozsudku ze dne 11. 7. 2019, č. j. 9 Azs 157/2019 - 24, Nejvyšší správní soud citovaný právní názor rozvedl a doplnil, že je nezbytné zabývat se vedle toho, zda žalobce nemohl tvrzení či důkazy uplatnit již dříve, také tím, zda nenastaly určité ospravedlnitelné důvody odůvodňující jejich pozdní předložení. Těmito důvody může být například to, že „dotazování při osobním pohovoru se této skutečnosti netýkalo a konkrétní informaci nezjistilo; osobní pohovor nebyl proveden; žadatel nemusel pochopit relevanci některých skutečností pro žádost o mezinárodní ochranu; trauma, stud nebo jiné zábrany mohly zabránit úplnému ústnímu svědectví při osobním pohovoru (zejména v případě těch, kteří přežili mučení, sexuální násilí či pronásledování z důvodu sexuality); pohlaví tazatele nebo tlumočnicka mohlo být pro žadatele zábranou“ (nález Ústavního soudu 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16).
18. Přítomnost některého z výše uvedených důvodů však soud v této věci neshledal. Žalovaný provedl s žalobcem pohovor, při kterém mu opakovaně dal prostor k tomu, aby své problémy rozvedl a sdělil všechny své obavy. Pokud žalobce na žádný z dotazů v průběhu pohovoru k azylové žádosti neuvedl nic, co by souviselo se zadržením a vyhrožováním ze strany příslušníků armády či jiných bezpečnostních sborů, nelze žalovanému klást jakkoli k tíži, že informaci nezjistil. Soud má za to, že žalovaný poskytl žalobci dostatečný prostor, aby svá tvrzení uplatnil. Žalobce mohl uvést tato tvrzení bez důvodných pochyb již v řízení před žalovaným. Jedná se o skutečnosti, které žalobci musely být známy již při podání žádosti o mezinárodní ochranu. Pokud žalobce neuvedl v řízení před správním orgánem všechny relevantní skutečnosti, neumožnil mu je kvalifikovaně posoudit a učinit součástí rozhodnutí, musí to být přičteno k jeho tíži, nikoli k tíži žalovaného.
19. Jako nedůvodnou soud vyhodnotil námitku nesprávného tlumočení při pohovoru a při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí, kvůli čemuž neměla být tvrzení o zadržení příslušníky armády zanesena do protokolu. Soud se ztotožňuje s žalovaným, že ze spisového materiálu neplyne žádný důvod, pro který by mělo být pochyb o správnosti tlumočení, resp. protokolu o pohovoru. Žalobce před konáním pohovoru prohlásil, že si s tlumočnickem rozumí. Poukaz na skutečnost, že si žalobce nechal pohovor přetlumočit, soud považuje za nedostatečný. Přetlumočení výpovědi je standardním postupem správního orgánu a nelze z něho dovozovat vady tlumočení. Žalobce na základě tohoto postupu některé odpovědi částečně upravil, jinak ale další námitky nevznsl. Soud k tomu podotýká, že se jedná pouze o úpravy výpovědi, z nichž neplyne, že by žalobce rozporoval absenci natolik závažných tvrzení, jak učinil při jednání před soudem. Jedná se pouze o drobné úpravy a zpřesnění odpovědi na několik dotazů.

20. Při soudním jednání žalobce výslovně vyjádřil nesouhlas s tlumočením při pohovoru a při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí. Naopak k tlumočnickovi, který byl přítomen při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu (Dr. Ing. Mohamed Bayram), žádné připomínky neměl a byl s jeho tlumočením spokojený. Důvody, které žalobce uváděl při poskytnutí údajů k žádosti a při pohovoru jsou však víceméně totožné. Protože je pohovor ze své povahy podrobnější a obsahuje více detailů k azylovému příběhu žalobce, nemá soud důvod se domnívat, že by v protokolu nebyly zachyceny výše uvedená tvrzení. Po prostudování protokolu o seznámení s podklady soud ani v tomto případě neshledal nesrovnalosti, které by měly nasvědčovat vadám v tlumočení. Při tomto úkonu žalobce žádné námitky neměl a tlumočení v žádném z úkonů před správním orgánem výslovně nerozporoval. Námitku nesprávného tlumočení soud proto shledal nedůvodnou.
21. Soud proto při posuzování žalobcova případu bude vycházet pouze ze skutečností, které žalobce prokazatelně uvedl již ve správním řízení.
22. Žalobce namítl, že žalovaný nesprávně hodnotil jeho obavy z pronásledování jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a), resp. b) zákona o azylu.
23. Soud se shoduje s žalobcem v závěru, že hodnocení obav žadatele v případě namítaného pronásledování je prospektivní - tedy postavené na potencialitě pronásledování v budoucnu. Například v rozsudku ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017 - 33, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „[...] řízení o mezinárodní ochraně je specifické prospektivním rozhodováním, což znamená, že se posuzuje riziko hrozící žadateli v budoucnu. Pouhá skutečnost, že tedy stěžovatel dosud nebyl násilí [...] podroben, neznamená, že mu takové nebezpečí nehrozí.“ Prospektivnost rozhodování se přitom uplatní v případě obou forem mezinárodní ochrany (rozsudek ze dne 12. 6. 2020, č. j. 5 Azs 146/2018 - 43).
24. Za nespornou považuje krajský soud skutečnost, že žalobce je členem politické strany HDP, která se otevřeně profiluje jako prokurdská. Skutečnost, že se politická strana HDP otevřeně profiluje jako prokurdská, potvrzuje také *Informace MZV ČR ze dne 30. 9. 2022, Turečtí občané kurdského původu*.
25. Mezi žalobcem a žalovaným je sporu především o tom, zda v souvislosti s členstvím žalobce v této politické straně a v souvislosti s příslušností ke kurdskému kmenu, který podporuje politickou stranu HDP, žalobci hrozí pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu.
26. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí *závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování*.
27. Podle čl. 9 odst. 1 písm. a) může být za pronásledování považováno mimo jiné *použití fyzického násilí*.
28. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu může být původcem pronásledování nebo vážné újmy nejen státní orgán, ale také *soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu*.

29. Žalovaný opřel svůj závěr o tom, že žalobci nehrozí pronásledování z důvodu členství v politické straně a příslušnosti ke kurdskému kmeni, o skutečnost, že žalobce byl z výkonu trestu odnětí svobody podmíněně propuštěn v roce 2013 a byla mu uložena probace. Proto musel podléhat určitému dohledu státních orgánů. Nadto byl žalobci vydán v roce 2014 řidičský průkaz. Žalobce pak pro období po svém propuštění neuváděl žádné problémy. Ačkoli tuto skutečnost zdůvodňoval extrémní opatrností, považoval to žalovaný za nadnesené. Žalobce z Turecka v roce 2022 vycestoval legálně s cestovním dokladem bez jakýchkoli obstrukcí. To podle žalovaného nesvědčí o jeho skrývání či o propojení klanů s tureckým státním aparátem. Původcem pronásledování nejsou státní orgány či bezpečnostní složky, nýbrž soukromé osoby. Žalobce přitom svou situaci nijak neřešil prostřednictvím tureckých orgánů z důvodu propojení klanů se státem, což žalovaný považuje za vyvrácené.
30. Soud se se shrnutými zjištěními žalovaného neztotožnil. Předně je třeba uvést, že žalovaný nijak nezpochybnil vnitřní konzistentnost tohoto tvrzení žalobce, ani nepoukázal na jeho rozpor se zprávami o zemi původu. Bylo tak povinností žalovaného z těchto tvrzení při posuzování žádosti žalobců vycházet (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57, a ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 – 83).
31. K argumentaci žalovaného, že jednání vůči žalobci nedosáhlo intenzity pronásledování, soud připomíná, že posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování má prospektivní povahu, je tedy třeba zkoumat potencialitu pronásledování v budoucnu, po případném návratu žadatele o mezinárodní ochranu do země původu. Při tom je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická. Judikatura i doktrína pak dovozuje, že k naplnění tohoto standardu může postačovat již existence méně než 50% pravděpodobnosti, že žadatel bude pronásledován (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010 – 112, a ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 – 87).
32. Povinností žalovaného dále bylo obstarat si takové adresné zprávy o zemi původu, které by mu umožnily řádně posoudit odůvodněnost obav žalobce z pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině (kurdskému kmenu Pinarali). Takové zprávy o zemi původu soud v předloženém spisovém materiálu postrádá. Žalovaný vycházel z *Informace OAMP ze dne 8. 7. 2022, Bezpečnostní a politická situace v zemi, a z Informace MZV ČR ze dne 30. 9. 2022, Turečtí občané kurdského původu*. Žádná ze zpráv založených ve správním spisu se však blíže nevěnuje otázce, jaké je postavení kurdských klanů na tureckém území, zda mají takto úzké vazby na politické strany, resp. na turecké státní orgány, zda mezi jednotlivými klany probíhají násilná střetnutí vedoucí k vraždám jejich příslušníků. Z těchto zpráv neplyne nic o tom, jak tyto klany operují, jaká je jejich struktura, či jaká je pravděpodobnost realizace „rozsudků smrti“, případně zda a z jakých důvodů k vynesení takových rozsudků dochází.
33. Informace MZV ČR ze dne 30. 9. 2022 se sice věnuje postavení tureckých občanů kurdského původu, avšak k problematické kurdských klanů se nijak nevyjadřuje. Jakkoli lze žalovanému přisvědčit, že toliko kurdská národnost není důvodem, na jehož základě by žadateli mohlo hrozit pronásledování či vážná újma, žalobce předložil konzistentní azylový příběh, který nad rámec „pouhé“ příslušnosti ke kurdské menšině vykazuje specifické znaky, pro které by žalobce mohl v případě

návratu do země původu přiměřeně pravděpodobně čelit pronásledování z důvodu příslušnosti ke kurdskému kmenu.

34. Pokud si ale žalovaný neobstaral žádné podklady k otázce, jaké je postavení těchto kmenů a příslušníků, nad nimiž měl být vyneseno „rozsudek smrti“, nelze jeho hodnocení tvrzení žalobce považovat za přezkoumatelné. Absence dostatečných podkladů je zřejmá právě ze samotného hodnocení žalovaného. Irelevanci tvrzení o vyneseném „rozsudku smrti“ vyloučil na základě kontaktů žalobce se státními orgány (dohled po podmíněném propuštění či vydání řidičského průkazu), z čehož dovodil nepravděpodobnost propojení klanů s tureckým státním aparátem. Dané hodnocení ale soud považuje za velmi vágní a neadresné. Skutečnost, že žalobci byl vydán řidičský průkaz, nijak nevylučuje, že v případě, že by se žalobce obrátil s žádostí o ochranu na turecké státní orgány, odmítly by mu poskytnout ochranu právě z důvodu jeho příslušnosti ke kmenu, který podporuje (prokurdskou) politickou stranu HDP. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že mohou nastat situace, kdy není možné nebo účelné trvat na předchozím pokusu žadatele o mezinárodní ochranu usilovat o ochranu v zemi původu k tomu, aby podmínka nemožnosti ochrany vlastní země mohla být považována za splněnou (viz např. rozsudky ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007 – 129, a ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009 – 51). Soud nepovažuje za předem vyloučené, že taková situace by mohla nastat i v případě žalobce. Opačný závěr přitom nelze učinit, neboť jak soud uvedl již výše, žalovaný neobstaral takové zprávy o zemi původu, které by se mimo jiné provázaností klanů a tureckých státních orgánů zabývaly a které by tuto eventualitu vylučovaly.
35. Pro úplnost soud dodává, že teprve během soudního jednání žalovaný předložil zprávu OAMP ze dne 15. 11. 2022, která se blíže zabývá fungováním strany HDP. Žalovanému však nic nebránilo obstarat si tuto zprávu již ve správním řízení. I kdyby ale soud pominul tuto skutečnost, stejně daná zpráva není dostatečně adresná pro adekvátní posouzení žalobcova případu.
36. Krajský soud tedy shrnuje, že žalovaný nedostatečně posoudil otázku, zda je v případě žalobce dán odůvodněný strach z pronásledování ze strany příslušníků znepráteného kurdského klanu. Nicméně nijak nepředjímá odpověď na uvedenou otázku. Bude na žalovaném, aby důkladně zhodnotil, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu (eventuálně pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu).

V. Závěr a náklady řízení

37. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.).
38. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalobce, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení neuplatnil. O odměně ustanoveného zástupce žalobce soud rozhodne samostatným usnesením.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 21. září 2023

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce